

شیخ یوسف زاخوی د بهلگه نامه بین عوسمانیدا

د. نزار نه یووب گولی
زانکویا زاخو/ پشکا میژوو

شیخ یوسف کورئ یاسین کورئ ئیسماعیل کورئ مهلا ئیبراهیمی کیستهی، ژ دوو کفتیښ رینازا صوفین نه قشبه بندی و خلیفه یی شیخ طاهرئ نه قشبه بندی ریکانی بامهرنی بوو 1، ئهو دکاروبارین شه ریعت و صوفیگری دا شماره زابوو ههروهسا بچه ندين رولین سیاسی ژی رابوو.

نیکه مین جار ناقئ شیخ یوسف هاتیه دناف بهس و خبه راندا بو سالا 1845 قه دگریت، چونکه دقئ سالیدا شیخ یوسف نامه یه بو والیئ مووسل محمد ئینجه بهیره قدر هنارتوو و تیدا دیار کربوو کو تهکیه یا وی ژ بهر زوریا خونه کار و ریښنگان پیدقئ ب هاریکاری هیه، و چونکه هه سئ گوندین خرابابک، هیزاوا و تلکه بهر نزیکی 30 سالانه کو هاتینه بهردان و نها کافل بووینه لهورا وی داخواز کر کو ئهف گونده ب وی بهینه راسپاردن، ل سهر قئ بناخه ی ل 29 ربیع الاول 1261/6 نيسان 1845 والیئ مووسل نامه یه ب زمانئ فارسی بو " عمده المشایخ الکاملین و زبده فضلاء الصالحین عالی جناب یوسف أفندی زید تقواه" هنارت و تیدا دیار کر کو ئهو رازی بووینه وان هه سئ گوندان بو تهکیا شیخ یوسف ئاراسته بکهت ب مهرجهکی کو ئهو ئهردئ وان گوندان بچینیت و ل بهرام بهر هه زه قیه که یان بیستانه کئ سالانه 100 قرووشان بو دهولتئ بهنیریت،... وهه می داها تئ دی ل خه رجیښ تهکیه یا خو به مزیت. و ئهو نازاده ئه گه ر خه لکه کی ل دهرفه ی ویلایهتا مووسل ژی ل قان گوندان ئاکنجی بکهت 2.

ل 20 محرم 1263/7 کانونا دووئ 1847 فهرمانه کا دی ژ ویلایهتا کوردستان ده رکهفت و تیدا بریارهاته دان کو " دهه نیکا گوندین کیسته و بیدار یښ سهر ب قهزا زاخو د سهنجقا مار دین دا" بو تهکیا شیخ یوسف بهینه ئاراسته کرن.
لئ ل سالا 1849 وچوارچووئ چاکساز یښ عوسمانیدا - ئهوا ب ناقئ تهزیمات دهاته نیاسین- بریاره که سهارهت ریکخستنا ئهردئ چاندئ ل دهولتئ ده رکهفت و بریارهاته دان کو ئیدی ب چ رهنگان ئهرد ژ بو تهکیه و خانه قایښ ئایینی نه هینه دهستنیسان کرن، ل سهر قئ بناخه ی والیئ حله بی کامل پاشا نامه یه بو والیئ مووسل هنارت و تیدا دیار کر هه ئهرده کئ بهری سالا 1849 ژ لایئ والیښ کهشن قه هاتینه ئاراسته کرن پیدقیه وه کو بمین، لئ هه پارچه زه قیه کا پشتی قئ بهروارئ هاتبیته دان پیدقیه بو دهولتئ بهینه قه گراندن. ژ لایئ خوهفه والیئ مووسل بریاردا کو ئهردئ شیخ یوسف ژی ژئ بهینه ستانن، لئ شیخی نه رازی بوونا خو دیار کر و گوت کو ئهف ئهرده بهری ده رکهفتنا بریارا سالا 1849 بو وی هاتینه ئاراسته کرن، و ل دووماهی هه دوولا گه هشتنه وی ئهجمی کو جاره کا دی ئهو گونده بو شیخ یوسف بهینه قه گرانن 3.

شیخ یوسف و بهدرخان بهگ:

¹ هیرش کهمال ریکانی، مهلا ئه بوزهدئ کیستهی و چند دهستنیسین وی، گو قارا نیرهن، ژماره 5، دهوک: 2015، ل 30.

² BOA, MVL, D.no 131, G.no 90-1.

³ BOA. I. MVL 379/16607 ژ ئه رشیفی ماموستا عبدالله دمیر و و مرگیرانا ماموستا پیروز عبدالله بشار.

دگلهك ژیدهر اندا بهحسئ پهيوهندیڼ دناقبره شیخ یوسف و میرئ بوتان بهدرخان بهگی هاتینه کرن، و تیدا دوویات هاتیه کرن کو دهمئ میرئ بوتان ههست کری کو دولهتا عوسمانی بریار دایه کو میرگهها وی و میرگههین دی پین کوردی ژناق ببهت دهست ب دامهزاندنا قولپهکئ ب ناقئ (قولپا پیروز) کر کو تیدا هیزین میرگههین کوردی ل دژی دولهتا ئوسمانی ریکئیخت4.

لئ دراستیدا چ بهلگهیهك ل بهردهست نینه کو شیخ یوسفی رولهك د ئیکگرتنا میرگههین کوردی ل دژی دولهتا عوسمانی ههبت، بهلکو نزیکیا شیخ یوسف و بهدرخان بهگی پهيوهندی ب یاخیوونا نهستوریان ل دژی بهدرخان بهگی ههبوو. چونکه ل سالا 1843 و ب پالدانا هندهك دبلوماسی و مسیونهزین روژناقایی نهستوریان یاخیوون ل دژی میرئ بوتان راگه هاند و دقان رووداناندا ب هزاران کس ژ هردوو لایان هاتنه کوشتن5، و ل سالا 1846 گهرهکا دی یا شهر و پیکدادانان روودا و ل ژیر کارتیکرنا ههست و حماسهتا ئایینی هندهك زانایان وهك شیخ یوسفی زاخویی و (شیخ محمهدی مووسلیی هروری) دهست ب دانانا بهریهکئ موسلمانان ل دژی نهستوریان کریستیان کرن!، و چونکه ئەف ههوله ههفدهم بوو دگهل هندهك ههولین سیاسی ژلایی میر بهدرخان و میرئ موکسی (خان مهحمود)ی فه، لهورا ئەف باوهریه چیبوو کو شیخ یوسف ژی پشکهکه ژ قولپا سیاسی کوردان ل دژی دولهتا عوسمانی6. و ل سالا 1846 د ئیک ژ راپورتین خودا کونسولی بهریتانی ل مووسل گوت کو: " شیخ یوسفی زاخویی و ههقالین وی شیاپنه کوردین پرت و بهلاق ل سهر دوژمنیا نهستوریان کوم بکهن"7!. ههروهسا روژناما Jurnal Des Debatd Du Lundi یا فهرهئسی د هژمارا خوه یا 16 چرییا دووئ 1946 بهحسئ شیخ یوسفی زاخویی وهك پالدهرهکئ سهرهکئی بهدرخان بهگی بو کوشتنا نهستوریان ل قهلم دایه8.

لئ رولئ دبلوماسئ شیخ یوسفی وی دهمی دهستپیکر دهمئ دولهتا عوسمانی ههست کری کو میر بهدرخان بهگی بریار دایه کو ل دژی دولهتی سهرهلدانی بکهت، د بهلگهنامهییڼ عوسمانیدا هاتیه کو کهسهك ب ناقئ (یوسف ئەفهندی) ل سالا 1842 سهرهانا میر بهدرخان بهگی کریه و بهدرخان بهگی ب ریکا وی بوسهرکردئ هیزین عوسمانی ل دیاربهکر (موشیر وهجیهی پاشا) دوویات کریه کو وی چ مهبهستین دژایهتیا دولهتی نین و ئەو ملکهچ و گوهدارئ دولهتی یه9. و ههچهنده چ بهلگههین ئاشکرا نین کو ئەف کهسه هه یوسف ئەفهندی زاخویی ببیت لئ د روودانین پاشهروژیدا دیار دبیت کو یوسف ئەفهندی هه شیخ یوسفی زاخویی یه، چونکه ل سهروبهئدی هیرشا عوسمانی بو سهر میرگهها بوتان میر بهدرخان بهگی شیخ یوسفی زاخویی ب کارهکئ دبلوماسی راسپارد دهمی ل سالا 1263مش/1847ز ئەو ههنا تیه دهف کونسولی بهریتانی ل مووسلی (هورمز رسام) و مهرجین میر بهدرخانی بو خورادهستکرنئ پیشکیشی کونسولی ناقبرهی کری، و مهرجین وی

4 ئیکههین ژیدهرئ نامژه ب قئ قولپئ دا میر جهلادت بهدرخان بوو. بنیره: بلج شیرکو، القضية الكردية، (بیروت: 1986)، ص 50-52.

5 بنیره: نزار ایوب گولی، اماره هکاری في العهد العثماني 1849-1514، سبیریز، (دهوک: 2017)، ص 312-318.

6 سهارهت فان بزاقان بنیره: هاگان، سینان، کورد و بهرخودانهکانی 1867 - 1817، وهرگیران له تورکیهوه: بکر شوانی، ئەکادیمیای کوردی، (ههولیر. 2012)، ل 169-202.

7 بنیره دهقئ نامه یا وی د: لطفی، المصدر السابق، ج 8، ص 489.

8 Jurnal Des Debats du Lundi, 16 november 1846.

9 Gencer, Fatih, Merkezîyetçi İdari Düzenlemeler Bağlamında Bedirhan Bey Olayı, Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi, (Ankara: 2010).

ئەو بوون كۆ بەرىتانيا گەرنىتيا ژيان و دەستەلاتا وى بىكەت ل بەرامبەر دا ئەو دى سوزى دەت كۆ دەستبەردانى د ئىردىن دەرقەى مىرگەها خوه نەكەت و دانپىدائى ب مارشەمعوئى نەستورىان كەت و باجا سالانا رەوانەى دەولەتى كەت...10.

و دىلگەنامەيەكا دى دا ل 1847 ھاتىيە كۆ يوسوف ئەفەندى ب رىكا ئىك ژ كەسوكارىن خوه ب نائى (حەسەن ئەفەندى) پەيوەندى ب ئىك ژ نزيكىن سولتانى ب نائى (حەمدى ئەفەندى) كرىيە و ديار كرىيە كۆ بەدرخان بەگ ئامادەيە ملكەچىيا خوه بو دەولەتى رابگەھىنىت و سەرھانا ئىستانبولى بىكەت لى وى گەرنىتى بو ژيانا خوه دقۇن، و ئەگەر دەولەت گەرنىتيا بەدەت ھىنگى شىخ يوسوف ئامادەيە دگەل دوو شىخىن دى يىن جەئ رىزگرتنى ل دەقەرى بەدرخان بەگى دگەل خوه بەيئە ئىستانبولى 11.

ل بەرامبەر دا سەر كرىدى لەشكەرى ئەنازولى عوسمان پاشاي دنامەيەكيدا بو پايتەختى نقىسى كۆ "يوسوف ئەفەندى و حەسەن ئەفەندى زەلامىن بەدرخان بەگىنە... و مەبەستا وان بئىتى گىروكرنا ھەوا عوسمانى يە دا دەلىقە بو بەدرخان بەگى چىبىت كۆ مفاى ژ دەمى وەرگىت" 12!

زىندانكرنا شىخ يوسوفى:

پشتى كەفتا مىرگەها بوتان قوناغەكا نوى ژ ژيانا شىخ يوسوفى دەستپىدكەت، ئەوژى قوناغا زىندان و دوورخستنى يە، و دوور نىنە ئەقى چەندى پەيوەندى ب ھەلوپىستى شىخ يوسوفى ژ مىر بەدخان بەگى ھەبىت. ھەروەك مە گوتى شىخ يوسوفى چەندىن گوندل دووربەرىن زاخو وەك وەقف بو تەكەيەيا خوه وەرگرتبون، و ل سالا 1849 دەمى فەرمانا چاكسازىيا ئەردى دەركەفتى برىار ھاتبۇودان كۆ ئەردى شىخ يوسوفى بو وى بەيئەت چونكە وى ئەف ئەردە بەرى دەركەفتا وئ فەرمانى وەرگرتبوو. لى ھەروەك ژ بەلگەنامەيىن عوسمانى دەيتە زانين كارگىريا وىلايەتا مووسل ب قى چەندى رازى نەبوويە و داكوكى ل ستاندا ئەردى شىخ يوسوفى كرىيە، و ژلايى خوهفە شىخ ژى پابەندى برىارا وان نەبوويە، و ل بەرامبەر دا وىلايەتا مووسل - نەخاسمە رىقەبەرى دارايىيى حەققى ئەفەندى- ب توندى كارقەدان نىشانداينە، چونكە ل 10 زىلجەيا سالا 1266/16 چرىا ئىكى 1850 موقتىي زاخو ئەحمەد ئەفەندى- كۆ براىي شىخ يوسوفى بوو- نامەيەكى قرىدكەت و تىدا ديار دكەت كۆ:" براىي من شىخ يوسوف ژ قەزا زاخو برىنە وىلايەتا مووسل و ل وئرى زىندان كرىنە، و ھەمى جورىن ئىشكەنجەيى لى كرىنە و ھەمى مال و ملكى وى ژى ھاتىيە ستاندىن، و ئەو و خىزانانا وى پەرىشان كرىنە، و ھندەك تاوان و تومەت و گونەھبارى يىن بى بنىات ھىلاينە ب براىي من شىخ يوسوفى قە، ھەروەسا تومەتىن بى بنىات ھىلاينە ب سى براىين من و داىكا من و خووشكا من يا بچووك قە و خىزانين وان ھىلاينە ل ژىر چاقدىرپىقە، و ژمال و ملكى تشتەك نەمايە دەستى واندا، ھەروەسا ھەمى كەلوپەلن وان ھاتىيە دەستەسەركرن و تالانكرن، و ھەول داينە شەرف و كەرامەتا وان ژى بن پى بكن!، ھەروەسا ھندەك سزا و نازار گەھاندینە براىي من كۆ د شىاندا چ مروقاندا نىنە، زىدەبارى قى ھەمىي پىشتى شەش ھەيقان ژنوى من شىايە نامەيەكى ژووىلايەتا مووسل بو مەقامى صەدارەتى بەنپىرم. وىلايەتا مووسل برىاردا بوو كۆ براىي من بو ماوى سالەكى بەيتە دوورخستن، و مەقامى صەدارەتى ژى فەرماندابوو كۆ وى ب كافالات بو زاخو بزقرىن، لى سەرەراى دەرباز بوونا حەفت ھەيقان لى ھىشتا براىي من ھەمى جورىن ئىشكەنجەيان ل زىندانانا مووسلى دبىنىت، ئىدى براىي من تەھەموول و ھەدارا

¹⁰ BOA, İ.MSM, D. no: 50, G.no:1258-3.

¹¹ بئىرە دەقى وئ د: Gencer, a.g.e, s. 168.
¹² ھەمان ژىدەر، ل 193.

ڦي نيشكهنجهي نهمايه و همدوو برابن من بين دي ژي ل قهزا زاخو هاتينه زيندان كرن و نزيكي 40 كهسان ژ زاروكين وان برسينه و پيدڦي ب خوارني ههنه و نان بدهست وان ناكهڦيت و هيلاك بوينه!، ژبهركو ويلايهتا مووسل و ريقهبري دارايي وي دوژمنكاريا مه دكهن و مه بسهر همي جورين زولم و ستهمي قه دبين و كس مائيتكرني ژي ناكهت و خهلك ژ ترسانه ورن دهنگي ژخوه بين، ژبهر ڦي چهندي مه كس نهمايه ژبلي ههوه كو ههوارا خوه بو بيهين. هيقيا مه نهوه كو براي من نهوي ژبهر حهفت ههيقان هاتيه دوورخستن، سي ههيقين مايي ژ سزايي وي ب پارهيان بهيته گهورين، و گهلك خيركا مهزن دي گههيه ههوه نهگهر نهو قهگهرينه ناف مال و زاروكين خوه... "13

لي سهر مر اي نهڦي نامهيي شيوخ يوسف نههاته بهردان، چونكه پشتي دووسالان د نامهيكيدا ژ لايي موفتيي زاخو نهحمد نهفهندي ل جهماديو لئاخر 1269 مش/ ئادار 1853 ز بو واليي كوردستاني هاتيه كو: "گوندين خرابابك و هيزاوا و تلکهبر نهغه نزيكي بيست سيه سالانه كو كافل و بهرداي بوون، و براي من شيوخ يوسف نهفهندي كو ژ خهليفهين ريبازا نهغشبندييه نهف نهرده وهك وهقف بو تهكيهيا خوه خواست بوون، و واليي بهري يي مووسل [محمد بهرهقدار] رازي ببوو و نهو نهرده ل بهرامبر باجهكا قهبري و بي وهرگرتنا (عشور) و (چفتليک)¹⁴ دابوونه براي من، لي ل ساللا 1267 [1851ز] ريقهبري دارايي مووسل حهقي نهفهندي هاته زاخو و نهو زهقيه وداهاتين وي دانه كهسهكي دي، و نوكه شيوخ و مورديين وي تووشي نهدي و بهرتهنگي بوينه"، و نهحمد نهفهندي داخواز كر كو نهو جه و نيمتيازه جارهكا دي بو براي وي بهينه زفراندين 15.

دنامهيكه دي دا ژ لايي شيوخ يووسفي ب خوه بو واليي كوردستاني ل جهماديبا دووي 1269 مش/ ئادارا 1853 شيوخ پتر روناھي بهردانه سهر رهوشا خوه و نمازه ب ههبوونا ههفركيهكا كهفن دناقهبره خوه و ريقهبري دارايي مووسل كر بيي كو چ پيزانينان ل سهر بدهت، ههروهسا ب بهرفرهه بهحسي وي زولم و زورداريي كر نهوا بسهر وي هاتي، شيوخ گوت: "ريقهبري دارايي مووسل حهقي نهفهندي ژ بهر كهر بهكا كهفن و هسوويي نهو و براي وي بو زاخو قهخواندن و دهستي خوه دانا سهر مالي وي و براي وي و دوو ژ پسمامين وي و دايك و خووشكا وي... پاشي نهو همي بو مووسل هنارن و هاقيتنه د زيندانيدا، و ههچهنده فهردان ژ ريقهبري نفيساران (مدير تحريرات) يي ويلايهتا مووسل دهر كهفت كو وان نازاد بكهت لي حهقي نهفهندي چ پويته ب وي برياري نهوا و نهو بو ماوهيي 15 مههان هيلانه د زيندانيدا، پاشي يووسف نهفهندي دگل خيزان و زاروكين وي بو قهزا ناميدي نهوا سهر ب سهنجهقا ههكاري قه دوورخستن، ههروهسا دايك و خووشك و كورمامين وي ژي بو هندهك گوندين وي دهقري هنارتن و نوكه نهو د رهوشهكا نالهبار و ههزار دا دژين... "16.

د چ ژيهرين دي بين بهر دهستدا چ نمازه بين دي ب شيوخ يووسفي بهرچاڦي مه نهكهفتيه، بنتي سالنامهيا مووسل يا ساللا 1308 مش/ 1891-1892 ز ناڦي نيك ژ زانابين زاخو نينايه ب ناڦي شيوخ يووسف و ديار كره كو گوري وي دكهفتيه گوندي (كوزاڦي) نهوا دكهفتيه سهر كناري رووباري هيزل و گونبهدهك ل سهر هاتيه ئاڦاكرن 17. و دوور نينه كو نهف كهسه ههمان شيوخ يوسف زاخويي بيت.

¹³ ژ نهرشيفي ماموستا عبدالله دمير و وهرگيرانا ماموستا پيروز عبدالله بشار - BOA. MVL 114/32
¹⁴ عشور و چفتليک دوو جورين باجا فهري نه كو ب نهردی قه گریدای بوون.

15. MKT.UM.D.no.126, G.no59.

¹⁶ BOA, A. MKT,UM, D.no: 129, G.no: 54.

¹⁷ سالنامه ولايت موصل، سنه 1308، ص 110.

موصله مقيم انگلتره قولناوسی طرفندن درسعادت انگلتره سفارته ۱۹ ایلول
۱۸۴۶ تاریخله وارد اولان نحر برانک ترجمه سیدر.

بوندن اقدم حکاری متسلمی نوراه بکه تابع اولوب مؤخرآ مومی الیه طرفندن
بدرهان بکه ترک اولنان طخومه قضاسنک نسلوریلرینک مرقوم بدرهان بک طرفندن
طیاری قبیله سی واقعه سندن شدید سورتله برقتل عام اولمسندن قورقولدیننی طرف
سفیرانه لرینه اشعار ایدرم بدرهان بک ارق صائق اوزره اسیر الیقویعیوب نسوان
وصیائی عموماً اعدام ایده جکنی نسلوریلره اخباراتش اولوب شمدی عسکرخی جمع
وقلاعه ذخیره تدارکیله مشغول بولندیقندن خرسیتیانلر اولقدر خوف وتلاشه
دوشمشلردرکه جمله سی ایران اراضینه التجا ایلکه حاضرلینورلر وابتدا طیارپاشا
حضرتلرینک حایه سی التماس ایتمک اوزره ایکی راهله برقوجه باشی وبرباشقه آدمی
موصله کوندرمشلر ایسه ده مرقوملر اصل اوله میوب یولده هلاک اولدقلری یاخود
یروازی نام محلدن کجه میه زک کیرودوندکلری محتملدر طیاری واقعه سنده نام ویرن
عبدالصمد بک دیدکلری خیتک کردلری موصله کلک ایچون طویراقلرندن کچن
یتون نسلوریلری بوغازلیوب حتی بویقینه یدی کشی بی تلف ایلشلردر بودقعه
اطراف بکلرینک جمله سی متفق بولمغله نسلوریلر علیهنده تصمیم اولنان اشبو
هجوم اولکی هجومدن زیاده مهم اولوب مرقوم بکلرک باشلوجهلری بدرهان بک
ونوراه بک وعبدالصمد بکدن وکرد بکلری اگر بربرلینه خصم اولوب برابر
ایوشه مزملر ایکن کندویینلرنده اولیادن معدود بولنان موصلی شیخ محمد و**زاخولی**
شیخ یوسف نامنده ایکی آدم یتون کردلره منافسه لرخی فراموش ایدوب خرسیتیانلری
تدمیر ایتمک ایچون بدرهان بکه اتحاد ایلرینی وصره یینه کندو دعوالرینه باقلرخی
ناییه ایلشدر عبدالصمد بک خرسیتیانلر بیئنده فسادظهور ایلدیکی مسموعی اولدقده

بدرهان بك موصوله معقبه كلمه دولتي توشله كونه شيخ يوكون نام كنده كه موقبله شرط
اقواله كور اوره دولت عليه به الطاعت انچه تكليف ايشود

توشله كور موي ايله بدرهان بك افاضه و سالما مودت ايله كونه كعبه تالور ايره موي موي ايله
در كانه كلور حكار و باذان فضاليره هدره مداخله در تاريخ اوله رق عساري و تخومه
عسرتيره بدرها تاريخه بانوه برانان و كنده حافظه بونده لولان مشهوره ايرلر اطلاق اير
من بعد كنده السهر ادر و تكار ايله خطبه اوتومده تاريخ اولور خطبه موي نام ناهي حضرت جهانزاده اوتومده
تقريب اير بونده صكه اما معلق خودستون تاريخ اولور زير بكي موصوله كور در جلد كنده اول
اداره ايله حكي نضا ايجون جانب دولت عليه زن تميس اوله جن فابره مقدار ايله موي بهر كه اوله ايله
ناهر و ماده در تاريخيون نام تاريخي نضله طابغه كلور موي اوله رق قبول به كنده كور هيج برده ايله
دخول و توش اينه اهل الهادي و نصهار لري بر طوق بد استنفا عقلمه عاقر السوبا معامله ايله ايله
من بعد نقل و مطالعه تاديب اتمه خصم صندون تاريخ اولور نيمه موي موصوله و ايلر ايله كوله و توله
مقدما ايتك كور ميعنوه كنده عاقر استنفا ادر ادر كلور و اما مصل جانب دولت ايله در هر قدر
تقديم اولور ايره جمله سهر قبول اير

توشله كور موي ايله جوبنده كلمه ايجسي موندور جا بويده تعيمات كله بجه بجه در اوله و ايتور
بر شئي و عد اتمه المون كلور ش اولور بفر اتمه ايشود

کرهتانه والیه قضیه

در ایام نوبت قضا ^{نقد}
 ملائمت علیه قضیه نقل شد و او خواهایسته بخرج یوسف از ضلع طریقه که نواز دیه علی حقیقت کند درین موصل مان بید
 حقو از وی غرضه و نفایته نبی ^{طه} استحق مکتب و فلا نکره از قوض حب و انصاف و بموجب البیوت کون کنونی
 و لکن قضا نکره قضیه یوسف برادری میرعماد است ایکی نقد عماد سید والد و ^{له} لهی سنک با حله اموال درین
 ایضا و مال ذمین ^{از} استحق ساریخته خلا واقع با ضبط انا ایده که نکره رضایه قضیه که وسنک
 اخذ ایلد کد فضک استحق ساریخته خلا واقع با ضبط انا ایده که نکره رضایه قضیه که وسنک
 برین سنه قضیه تکمیل مرتق قضیه انزه مکتبه عودتہ رفعت و ریش اولوقت تیار اولی غیره کد بید
 حکمی ایجابیه ایضا ^{بدر} او در سیه ماه ^س مایه و صد که رقیه نوسی صورتید موصله توقیفه ایکی بیضا
 سید سواریه ایضا اتیمیه او در سیه ماه ^س مایه و صد که رقیه نوسی صورتید موصله توقیفه ایکی بیضا
 برادری سواریه ایوانام و قوسجولدا است عای او زرینه عضو و اطلاقیه مکتبه عنقیه رقیه نوسی نکره
 ونیار لوظ غیر اناک مکتبه وصولسنه اولاد و عالیله حظاری بنیسی رانکنه واقع عادیه قضایه
 قضیه انقیه و کدوسی اناکه هغه قضا نکره و والک و هئیه و عمه رام ایضا رضایه و خاکتایدی صوار
 نقل و سرک در فلسه اولدیکن ^{نقد} قضا نکره عضو قضیه انزه عضو و اطلاقیه و طایفه عنقیه فقط
 اولی ^{نقد} غیر اناک مکتبه وصولسنه اولاد و عالیله حظاری بنیسی رانکنه واقع عادیه قضایه
 است مکتبه اوقفتانه کیضیه محبس و ایله کدر احواله ^{نقد} قضا نکره عضو قضیه انزه عضو و اطلاقیه و طایفه عنقیه فقط
 رضایه ^{نقد} قضا نکره عضو قضیه انزه عضو و اطلاقیه و طایفه عنقیه فقط
 قضا سنک ^{نقد} قضا نکره عضو قضیه انزه عضو و اطلاقیه و طایفه عنقیه فقط
 مقوده صا ^{نقد} قضا نکره عضو قضیه انزه عضو و اطلاقیه و طایفه عنقیه فقط
 مکتبه و تو جیولدا ^{نقد} قضا نکره عضو قضیه انزه عضو و اطلاقیه و طایفه عنقیه فقط
 ویره بلدی ^{نقد} قضا نکره عضو قضیه انزه عضو و اطلاقیه و طایفه عنقیه فقط
 مد سناک ^{نقد} قضا نکره عضو قضیه انزه عضو و اطلاقیه و طایفه عنقیه فقط
 انا ^{نقد} قضا نکره عضو قضیه انزه عضو و اطلاقیه و طایفه عنقیه فقط
 نکره اونه ^{نقد} قضا نکره عضو قضیه انزه عضو و اطلاقیه و طایفه عنقیه فقط

ایلی محمد مراد
 ۵
 ۶

عمده مشایخ کمالین و زبده فضلا القضا حین عالیجناب شیخ بیضا افندی زبده تقواه درین وقت
 از طرف داورانه ما نیاز و التماس داشته بودند که شمار اذن و رخصت اعطا فرمایم که قریه خراب
 و قریه تلکبر و قریه هیزاوی که حالا خراب و در قریب و جوار قصبه زراخوب باشند عمارت و آبادان
 گردانند بقراری که امانی کرد در قریای مذکوره فوطن واقامت نمایند سنویه از سر حفت صد
 نوز و سه جمیع میری اعطا نمایند چه قدر حفت که بعد الامحار در قریای مذکوره موجود و
 باز یافت بشوند از هر یک حفت مبلغ مذکور ما خود نمایند و نقیبات محموله اینک نیز بر طریق
 معاد ادا گردانند بقیار نقیبات و اداء نقودات محوره چیزی دیگر از اینک مطلوب و در صورت
 نیاید و شما نیز عدد شش حفت در قریای مرقوم بعمل بیاورند از حفتهای شما تقشیر و پاره
 مطلوب نمایند بر آنچه از حفتهای شما محصول بیاید در اطعام نمودن مسافران و امد و شد و کمال
 و ابناء السبیل صرف نمایند معروض شد و در آن باب بر طبق التماس آنجناب بشما رخصت اعطا
 فرمودیم که قریای مذکوره! تعمیر گردانند بقرار معتد در باره شما در باره امانی معامله بصدور
 برسد زیاده از آنچه در بیورلدی محوره شده چیزی دیگر از شما و امانی مطلوب نیاید بشرط آنکه امانی
 که بقرایای مذکوره استجلاب نمایند از امانه امانه موصل نه بوده باشند از سایر اطراف استجلاب
 نموده مانع نماند و بیورلدی کار در دست خود ابقا داشته بدینقرار داشته جمیع اعلام حال
 همین بیورلدی از دیوم امانه موصل و ملحقات آن بشما اصدار فرمودیم بر سوجه آن عمل کرده و در

عهد شناسند
 ۲۹

OSMANLI ARŞIVI		
MVL		
131	90	1

دکانک بر جار شویی و اوچ باب خان و بر حمام و بر قهوه بر جامع و بر مسجدی بر کلیسا بر حورا و خار جده بری شرانش و بری بیدارده و بری بر سینی قریه زنده که جهاً بش کلیسا و بر حورا وارد مرکز قضا اولان مذکور قصبه خاور نهریله دائرأ مادر محاطه اولوب بر جزیره هیئتند در خارجدن قصبه به و قصبه دن خارجه کلوب کتک ایچون نهر مذکورک جنوب جهتندن اوزرنده معمول ایکی کار کیر کوپری وارد قضا ده آثار عتیقه دن کواشه وزغفران قریه زنده هجرت نبویدن اول اولدیغی جهته بانیلری معمول خراب برر عتیق قلعه وارد مرکز قضا ده شیخ علی الحکاری و کوزافده شیخ یوسف حضراتنک مقدس تربلری موجود و قبه لری معموردر و باسکه نام موقعه بر تلغراف خطی اولوب در سعادتیه قدر ممتدر قضا وان و دیار بکر و حکاری سنجاغنه ممتدر